
[2012-9-RE](#)

CAUSA 2012-9-RE

Aute del Tribunal Constitucional del 4-6-2012 relatiu al recurs d'empara 2012-9-RE

Número de registre 181-2012. Recurs d'empara

Aute del 4 de juny del 2012

BOPA núm. 27, del 13 de juny del 2012

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 d'abril del 2012, per la representació processal del Sr. Patrick O'Connor, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra els autes del 6 de març del 2012 i del 29 de març del mateix any, dictats per la Secció Civil de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en els seus vessants dels drets a la defensa, a un procés degut i a l'assistència tècnica d'un lletrat, reconeguts a l'article 10 de la Constitució i, atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti aquest recurs d'empara, que dicti una sentència atorgant l'empara sol·licitada, que declari la lesió dels drets fonamentals invocats i que anul·li les resolucions objecte de recurs tot acordant la retroacció del procediment al moment en què es van produir aquestes vulneracions;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 26 d'abril del 2012;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pierre Subra de Bieusses;

Antecedents

Primer

La Comunitat de propietaris de l'edifici Roc de Sant Pere del Tarter va formular una demanda contra el Sr. Patrick O'Connor que, com a propietari d'una unitat immobiliària radicada en aquest edifici, no havia pagat unes despeses de copropietat endarrerides que ascendien a l'import total de 24.722,91 euros, per tant, demanava que se'l condemnés al pagament d'aquest import, juntament amb la totalitat de les costes judicials ocasionades, inclosos els honoraris d'advocat.

Segon

Després de ser citat per edictes i per tal com no va comparèixer, a instància de la part demandant, el Sr. Patrick O'Connor va ser declarat en rebel·lia processal.

Tercer

El 6 de març del 2012, la Secció Civil de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual decretava l'execució de la quantitat de 24.722,91 euros a càrrec del demandat i a favor de la Comunitat de propietaris demandant, fent-li avinent que disposava d'un termini de 15 dies, a partir de la data en què li fos notificada aquesta resolució, per tal de fer efectiu el pagament requerit, atès que, en cas contrari, es procediria a l'execució forçosa sobre els seus béns i drets.

Quart

El 20 de març del 2012, la representació processal del Sr. Patrick O'Connor va presentar un incident de nul·litat d'actuacions contra l'aute esmentat en què al·legava que havia tingut coneixement de la demanda formulada contra ell tan sols uns dies abans de la seva compareixença davant la Batllia en el moment de la notificació de l'aute esmentat, ja que no residia a Andorra, sinó al Regne Unit, fet que coneixia la demandant, que per tant, s'havien vulnerat el seu dret a la jurisdicció en els seus vessants dels drets a la defensa i a l'assistència lletrada, així com al procés degut, la qual cosa feia necessària la retroacció de la causa al moment anterior a la contesta a la demanda.

Cinquè

El 29 de març del 2012, la Secció Civil de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual desestimava l'incident de nul·litat d'actuacions presentat, donava trasllat de l'escrit presentat per la Comunitat de propietaris demandant als efectes escaients, a més d'imposar-li les costes judicials d'aquesta alçada.

Sisè

El 2 d'abril del 2012, la representació processal del Sr. Patrick O'Connor va interposar un recurs d'empara contra els autes del 6 de març del 2012 i del 29 de març del mateix any, dictats per la Secció Civil de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en els seus vessants dels drets a la defensa, a un procés degut i a l'assistència tècnica d'un lletrat, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

En primer lloc, aquesta part destaca que el recurrent no va ser degudament citat al seu domicili permanent en el Regne Unit i que, per aquest motiu, no va tenir la possibilitat de comparèixer i de defensar-se en el judici instat contra ell. Fa palesa la mala fe de la Comunitat de propietaris demandant que no es va posar en contacte amb ell a través del seu mòbil anglès o del seu correu electrònic, tal com s'havia fet en altres ocasions. A més, destaca que als voltants de la data en què es va plantejar la demanda, l'administrador de la Comunitat havia tingut contactes amb la traductora del recurrent per un tema relacionat amb uns treballs de reforma del seu apartament.

Aquesta part manifesta que el Tribunal Constitucional ja va tenir ocasió de pronunciar-se en relació amb una causa similar (sentència del 19 de desembre de 1996, recaiguda en la causa 96-7-RE), en què va considerar que per la manca de la citació adequada, que no li podia ser imputada, el recurrent no havia tingut un judici contradictori amb totes les garanties processals i no havia pogut fer valer els seus drets, els seus arguments i els seus punts de vista.

En aquest causa, ja que el recurrent va ser citat en una adreça diferent de la del seu domicili particular, un cop el procediment judicial finalitzat, no ha pogut obtenir el dret a disposar de les facilitats necessàries per a la seva defensa, atès que la interpretació efectuada pel Tribunal de Batlles de l'article 12 de la Llei de la propietat horitzontal fa que es reputi la citació judicial efectuada en la seva residència a Andorra com a vàlida, quan de forma efectiva el recurrent no hi resideix. Les autoritats judicials andorranes l'han privat de poder plantejar qualsevol qüestió de fons sobre la demanda interposada, la qual cosa comporta la vulneració del dret a l'assistència tècnica d'un advocat i per extensió la vulneració del dret a l'accés a un tribunal.

Així mateix, cita la jurisprudència del Tribunal Constitucional (causes 2009-4-RE i 2010-18-RE) en què es destaca el relleu especial de poder fer valer en la primera fase judicial els arguments i les proves adients en la defensa dels seus drets respectius.

Segons el parer d'aquesta part, l'article 12 abans esmentat, en el marc d'un procediment judicial, no és conforme amb el dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a la defensa, del dret a l'assistència tècnica d'un lletrat i del dret a un procés degut.

També considera que aquest article no pot substituir les disposicions de l'article 34 d'aquesta mateixa Llei, intitulat "Procediment civil de reclamació de deutes". Aquesta part considera que les disposicions de l'article 12 esmentat s'han de veure limitades a les notificacions i a les convocatòries relatives al règim interior de copropietat horitzontal, però en cap cas en els procediments per impagaments de derrames comunitàries i altres conceptes, ja que es deixaria els justiciables en situació d'indefensió.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que admeti aquest recurs d'empara, que dicti una sentència atorgant l'empara sol·licitada, que declari la lesió dels drets fonamentals invocats i que anul·li les resolucions objecte de recurs tot acordant la retroacció del procediment al moment en què es van produir aquestes vulneracions.

Setè

El 26 d'abril del 2012, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què demana la inadmissió a tràmit d'aquesta causa per manca de contingut constitucional de les seves pretensions.

Després de recordar, mitjançant la jurisprudència mateixa del Tribunal Constitucional, la naturalesa concreta del recurs d'empara i el seu abast, el Ministeri Fiscal destaca que en aquesta causa no s'ha vulnerat cap dret fonamental, ja que l'òrgan jurisdiccional ordinari no solament ha acomplert amb la normativa processal específica en matèria de propietat horitzontal, aplicant les disposicions de l'article 34 de la Llei de propietat horitzontal, sinó que ensems ha garantit l'accés a la jurisdicció del recurrent, esgotant totes les fórmules al seu abast per procedir a la seva convocatòria i citació, mitjançant nunci i a través dels notaris a l'adreça del seu domicili i, finalment, per edictes, sense que el recurrent hagués facilitat a l'administrador o a la Comunitat de propietaris les coordenades de la seva adreça a Anglaterra.

A més, el recurrent no ha esgotat les vies jurisdiccionals prèvies, ja que no va formular apel·lació contra la resolució que s'impugna.

Fonament jurídic únic

Per tal de recolzar el recurs d'empara contra els autes del 6 de març del 2012 i del 29 de març del mateix any, dictats per la Secció Civil de la Batllia, la part recurrent desenvolupa essencialment dos motius de fet i de dret per tal d'establir que aquestes resolucions derivarien en una "vulneració del dret fonamental a la jurisdicció en la seva vessant del dret a la defensa i a la assistència tècnica d'un lletrat reconegut en el article 10.1 i 10.1 de la Constitució". Segons el seu parer, aquesta vulneració derivaria del fet que no hauria pogut disposar "ni del temps ni de les facilitats necessàries per preparar la seva defensa per tal de defensar-se ell mateix o a obtenir l'assistència d'un defensor i al procés degut."

Els drets a la defensa i a un procés degut, la vulneració dels quals s'invoca, estan efectivament establerts a l'article 10 de la Constitució. Per tant, d'acord amb l'article 85 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional es tracta de drets susceptibles de fer l'objecte d'un recurs d'empara.

En el marc d'un recurs d'empara constitucional, correspon al Tribunal Constitucional pronunciar-se en relació amb la vulneració d'aquests drets. Tanmateix, per poder exercir aquesta funció, cal que el recurs d'empara plantejat sigui primerament admissible a tràmit. Ens hem de preguntar que succeeix en aquesta causa.

L'article 94 de la mateixa Llei qualificada del Tribunal Constitucional disposa "Si es produeix vulneració d'algun dels drets recollits en l'article 10 de la Constitució en el decurs o amb motiu d'un procediment judicial o prejudicial, el subjecte afectat ha d'al·legar aquesta lesió en defensa del seu dret davant l'òrgan judicial ordinari pels mitjans i recursos que la legislació estableixi."

Igualment, segons aquest mateix article només quan “no es pugui interposar cap més recurs ni existeixi cap mitjà més en defensa del dret constitucional vulnerat, la persona a qui hagi estat vulnerat el dret constitucional a la jurisdicció pot interposar recurs d’empara davant del Tribunal Constitucional.”

Ara bé, en aquesta causa, es desprèn de les actuacions que, el 9 de març del 2012, després d’haver pres coneixement de la decisió de la Batllia, dictada el 6 de març anterior, i la qual considera que vulnera els seus drets constitucionals, el recurrent va optar, el 20 de març següent, per plantejar un incident de nul·litat d’actuacions, en lloc d’interposar un recurs d’apel·lació del qual disposava i que li hagués permès de desenvolupar tots els seus mitjans de defensa davant el Tribunal Superior de Justícia.

En aquestes condicions, hem de constatar que ja que el recurrent va negligir la possibilitat de la qual disposava de fer valer els seus drets davant la jurisdicció ordinària mitjançant la interposició d’un recurs d’apel·lació, el recurs d’empara només podia ser plantejat quan no es pogués interposar cap més recurs, ni existís cap mitjà més en defensa del dret constitucional vulnerat.

Per tant, és doncs evident que com que no ha esgotat les vies de recurs ordinàries, el recurrent no ha acomplert les exigències formals de l’admissió a tràmit tal com es desprenen de les disposicions citades de l’article 94 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Per tot el que s’ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d’Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d’empara 2012-9-RE interposat per la representació processal del Sr. Patrick O’Connor contra els autes del 6 de març del 2012 i del 29 de març del mateix any, dictats per la Secció Civil de la Batllia.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 4 de juny del 2012.

Pierre Subra de Bieusses Juan A. Ortega Díaz-Ambrona
President Vicepresident

Carles Viver Pi-Sunyer Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrat Magistrada